

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA

Az alapvető jogok biztosa
mint fogyatékosügyei független mechanizmus

JELENTÉSE

az AJB-2300/2025. számú ügyben,
Az Ezüsthíd Integrált Szociális Intézmény Vas Vármegye
intézményben folytatott vizsgálattal összefüggésben.

Érintett szerv: Ezüsthíd Integrált Szociális Intézmény Vas Vármegye

2025.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-2300/2025. számú ügyben**

1. Az eljárás megindítása, előzmények

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 1. § (2) bekezdés d) pontja értelmében az alapvető jogok biztosa megkülönböztetett figyelmet fordít a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak a védelmére, az Ajbt. 1.§ (3) bekezdése és 39/O. § (1) bekezdése alapján pedig – a fogyatékosügyei független mechanizmus feladatkörében eljárva – rendszeresen vizsgálja a fogyatékosokkal élő személyek jogainak a Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezménynek (a továbbiakban: CRPD) való megfelelés szerinti érvényesülését. Az Ajbt. 39/O. § (2) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztosa a 18. § (4) bekezdésében meghatározottakon túlmenően természetes személy alapvető jogával kapcsolatos visszásság megszüntetése érdekében hivatalból eljárást folytat, ha a fogyatékosokkal élő személy nem képes jogai védelmében fellépni, vagy beadvány benyújtása aránytalan nehézséget jelentene számára.

E feladatkörében az *alapvető jogok biztosa* a fogyatékosügyei független mechanizmus egyik vizsgálati céljaként a *bentlakásos intézményekben élő személyek alapvető jogai érvényesülésének áttekintését határozta meg*.

A fentiek alapján a fogyatékosügyei független mechanizmus keretében hivatalból indult eljárás az *Ezüsthíd Integrált Szociális Intézmény Vas Vármegye (9700 Szombathely, Gagarin utca 5.) (a továbbiakban: Intézmény)* intézményben élő fogyatékos személyek életkörülményeinek alapjogi szempontú vizsgálatára, melynek keretében helyszíni vizsgálat lefolytatására került sor az Intézményben.

2. Az érintett alapvető jogok és alkotmányos elvek

- *A jogállamiság elve és a jogbiztonság követelménye:* „Magyarország független, demokratikus jogállam.” [Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) B) cikk (1) bekezdés];
- *A nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangja:* „Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.” [Alaptörvény Q) cikk (2)-(3) bekezdés];
- *Az emberi méltósághoz való jog:* „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” [Alaptörvény II. cikk];
- *Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdításának elve:* „A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.” [Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdés];
- *A fogyatékosokkal élők kiemelt védelme:* „Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékosokkal élőket.” [Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdés].

3. Az alkalmazott jogforrások

- Alaptörvény;
- Ajbtt.;
- Fogyatékosügyi Egyezmény (CRPD);
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.);
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvt.);
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet (továbbiakban: SzCsM r.); Az Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2022. évig tartó Intézkedési tervéről szóló 1187/2020. (IV.28.) Korm. határozat (a továbbiakban: Intézkedési terv).

4. A megállapított tényállás

Az Intézményből a fogyatékossgal élő személyek és a pszichiátriai betegek 2023. júliusával kerültek támogatott lakhatásba, *(az Intézmény teljes kiváltásában vett részt)*, így az eljárás a fogyatékossgal élő személyek és a pszichiátriai betegek Szombathelyen található támogatott lakhatást biztosító telephelyeinek, valamint nappali ellátásának a vizsgálatára terjedt ki.

Az alapvető jogok biztosához a „*Fecske Otthon*” elhelyezési körülményeit érintően egyéni panaszbeadvány¹ érkezett. A beadvány szerint a Szombathely, Szőlős utca 9. szám alatt található támogatott lakhatás helyéül szolgáló új épületben nincs televízió és internet szolgáltatás, továbbá a panaszos kifogással illetve az épület nem megfelelő kivitelezését és akadálymentesítését, a szeméttároló és szennyes ruha tárolók hiányát. A panaszos előadta továbbá, hogy az otthon a városban forgalmas helyen található, így a közlekedés a lakók számára veszélyes. A helyszíni ellenőrzés, a panaszbeadványban előadott körülmények vizsgálatára is kiterjedt.

4.1. Az Intézményről

Az intézmény támogatott lakhatási helyszínei a Pszichiátriai Betegek támogatott lakhatása (9700 Szombathely, Szinyei Merse Pál utca 40.; a továbbiakban: „*Gólya Otthon*”), valamint a Fogyatékossgal élő személyek támogatott lakhatása (9700 Szombathely, Szőlős utca 7/A.; a továbbiakban: „*Fecske Otthon*”).

Az Intézmény fenntartója a vizsgálat időpontjában a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság *(a továbbiakban: SZGYF)* volt, azonban 2024. évben fenntartóváltás történt; az Intézmény működtetését a Szombathelyi Egyházmegye vette át.

Az Intézmény által ellátott, fogyatékossgal élő személyek, illetve pszichiátriai betegek vonatkozásában engedélyezett szociális szolgáltatások a Szocvt. 65/F.§ (1) bekezdés b) és c) pontjai szerinti pszichiátriai betegek *nappali ellátása* és fogyatékossgal élők nappali ellátása; a Szocvt. 75.§-a szerinti *támogatott lakhatás*; valamint a Szocvt. 99/B.§ szerinti *fejlesztő foglalkoztatás*. Ezen szolgáltatások vonatkozásában az intézmény határozatlan idejű szolgáltatói nyilvántartási bejegyzéssel rendelkezik.

¹ AJB-3068/2023. számú ügy

Az intézmény szolgáltatásainak engedélyezett férőhelyeinek száma a pszichiátriai betegek támogatott lakhatása vonatkozásában 12 fő (1 db 12 fő befogadására alkalmas otthonban Szombathelyen), a fogyatékossgal élő személyek támogatott lakhatása vonatkozásában 12 fő (1 db 12 fő befogadására alkalmas otthonban Szombathelyen), a pszichiátriai betegek nappali ellátása keretében 24 fő, a fogyatékossgal élő személyek nappali ellátása keretében 12 fő, valamint a fejlesztő foglalkoztatás keretében 10 fő részére biztosított. A helyszíni vizsgálat során kapott tájékoztatás szerint a támogatott lakhatás szolgáltatások csaknem teljes férőhelykihasználtság mellett működnek, a Gólya Otthonba 11 fő, míg a Fecske Otthonba 12 fő került elhelyezésre.

A pszichiátriai betegek támogatott lakhatásául szolgáló Gólya Otthonban idősebb korosztályú, míg a fogyatékossgal élő személyek támogatott lakhatásául szolgáló Fecske Otthonban a fiatalabb korosztályú, látássérült fogyatékossgal élő személyeket helyeztek el.

Az Intézmény a fogyatékossgal élő személyek nappali ellátását, mint alapszolgáltatást kizárólag a támogatott lakhatást igénybe vevők részére biztosítja.

Az Intézmény rendelkezik a jogszabályi előírásnak² megfelelően elkészített Alapító Okirattal, Szervezeti és Működési Szabályzattal, a támogatott lakhatásra vonatkozó Együttélési Szabályzatokkal, a nappali ellátásokra vonatkozó Szakmai Programmal, valamint egyéb szabályzatokkal és protokollal. A dokumentumok az Intézmény területén (a székhelyen és a telephelyeken) a dolgozók és az ellátottak számára könnyen hozzáférhetően, jól látható helyeken kifüggesztésre kerültek.

4.2. A szolgáltatások személyi feltételei

Az intézményben a támogatott lakhatáshoz és szociális alapszolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezett dolgozói létszám – a vizsgálat időpontjában – megfelelt az SzCsM rendelet 2. számú mellékletében rögzített szakmai létszámnorma előírásnak. A támogatott lakhatás esetén biztosított volt az intézményenként 1 fő intézményvezető és otthononként 1 fő esetfelelős). A fogyatékossgal élő személyek nappali ellátása esetén biztosított volt az 1 fő intézményvezető és 3 fő gondozó/terápiás munkatárs; míg a pszichiátriai betegek nappali ellátása esetén az 1 fő intézmény vezető és 2 fő terápiás/szociális munkatárs.

Az intézményvezető tájékoztatása szerint a képzési programok megvalósításával rendkívül nagy hangsúlyt fektetnek a munkatársak napi munkavégzéshez elengedhetetlen szakmai ismereteinek elmélyítésére, folyamatos bővítésére, emellett részt vesznek a szociális ágazatban meghirdetett kötelező továbbképzéseken is.

4.3. A támogatott lakhatás és a nappali ellátás tárgyi és infrastrukturális feltételei, jellemzői

A jelen vizsgálat tárgyát képező támogatott lakhatás és nappali ellátás szolgáltatások Szombathely város központjában helyezkednek el; tömegközlekedéssel, autóval és gyalogosan is könnyen megközelíthetőek.

A helyszíni ellenőrzés keretében vizsgált „Fecske Otthon” és „Gólya Otthon” újonnan épített, a modern, barátságos hangulatú építmények. Az épületek belső terei funkcionálisan jól kialakítottak.

Az otthonok akadálymentesen megközelíthetőek, az épületek bejárati ajtaja, a mosdó helyiségek, a lakószobák ajtajai akadálymentesítettek, a helyiségek Braille írásjellel ellátottak.³

A lakóépületeket nagy rendezett, parkosított udvarok veszik körül, amelyek biztosítják az ellátottak pihenését és kikapcsolódását. A kertet a lakók közösen használják és ápolják.

² SzCsM rendelet 5.§ (4) bekezdése szerint

³ SzCsM rendelet 100. § (1) bekezdés a) pontja szerint

A kertgondozás összes részfeladatát képességeiknek megfelelően végzik. A segítő munkatárs minden folyamatot szükség szerint kíséri, igény esetén bemutatja azokat az igénybevevőknek.

A lakószobák jellemzően két ágyasak, egy ágyas csak szoba egy van. A „*Fecske Otthon*”-ban két pár is található, közös lakószobája egy párnak volt.

A lakók szobáiban számos személyes tárgy található. A lakószobákban, a közös használatú terekben, a mosdókban a helyszíni látogatás alkalmával munkatársaim tisztaságot és rendet tapasztaltak; a helyiségek világosak, barátságosak, műszakilag jól felszereltek. A bútort az új és jó állapotú.

Az alapvető jogok biztosához a „*Fecske Otthon*” elhelyezési körülményeit érintően érkezett egyéni panaszbeadványban foglaltak vonatkozásában a helyszíni ellenőrzés során az intézményvezető, valamint az érintett lakók meghallgatására is sor került. Az intézményvezető tájékoztatása szerint a felsorolt hibák többsége az újonnan átadott épület kivitelezési, garanciálisan javítandó problémájából ered, amelyek kijavítása érdekében már felvették a kivitelezővel a kapcsolatot. A TV és internetszolgáltatás kiépítése a vizsgálat időpontjában már folyamatban volt, a szeméttároló kuka beszerzése már megtörtént, a lakóépület és az épület valamennyi helyisége akadálymentesen megközelíthető, magasabb küszöbrel csupán a nyitható francia ablakok rendelkeznek, az otthonok bejárata, valamint a belső terek azonban akadálymentesen használhatók. Az épület kialakításánál figyelembe vették a vak, látássérült és mozgásfogyatékos személyek speciális szempontjait. A lakók, a velük folytatott riport alkalmával előadták, hogy álláspontjuk szerint a kifogásolt problémák, hiányosságok nem az intézmény vezetésének felróhatóak, hanem kivitelezési problémák. A helyszíni ellenőrzés az intézményvezető által előadottakat támasztotta alá.

Az ügyben írásban is megkeresett Ezüsthíd Integrált Szociális Intézmény szakmai vezetője az alábbi tájékoztatást adta. *„Az Intézményben az EFOP-2.2.2-17-2017. „Intézményi ellátásról a közösségi alapú szolgáltatásokra való áttérés fejlesztése – intézmény férőhely kiváltás” projekt keretén belül, mint teljes kiváltásban érintett intézmény 65 lakó (ebből 12 fő pszichiátriai beteg, 53 fő fogyatékos személy) komplex szükségletfelmérése történt meg, külsős szakértők bevonásával 2017. márciusában. Mivel az intézmény teljes kiváltásban vett részt, ezért valamennyi fogyatékossgal élő lakót érintette a támogatott lakhatásba való átkerülés, akik erről mindannyian kaptak tájékoztatást és a felkészítésük is elkezdődött. A teljes kiváltás miatt esetükben konkrét kiválasztási folyamatról nem lehet beszélni. A kiköltözést megelőző időszakban is történt intézményvezetői megkeresés néhány érintett lakó részéről, hogy idős életkoruk és egészségi állapotuk miatt, már teljes ellátást igényelnek, ezért továbbra is indokolt az ápoló-gondozó otthoni ellátásban maradásuk. Kérésüket az Intézményvezető figyelembe vette és támogatta. Ezen lakók, a kitagolás teljes megvalósulása után kizárólag idősotthonként működő székelyintézményben maradtak. 2018. novemberétől 2019. január végéig 120 óra lakófelkészítés történt öt csoportban, az alábbi témakörök mentén: együttműködés, konfliktuskezelés, önismeret, életvezetés, háztartási ismeretek, kapcsolati szférák, támogatott lakhatás, outdoor gyakorlat. A kiköltözést megelőző időszakban frissíteni kellett a korábbi ismereteket, illetve a lakók személyében is történt változás 2018-hoz képest, ezért a felkészítések már a ténylegesen kiköltöző lakókat érintették. A felkészítések a korábbiakhoz hasonlóan lakóházi bontásban, közlekedés, helyismeret, háztartási ismeretek, biztonság-veszélyek témakörben, csoportos formában zajlottak, illetve a nappali ellátás keretében jelenleg is történik.*

A lakóktól szóban érkezett jelzés a kivitelezés hibái, illetve a tv és internet szolgáltatás hiánya miatt. A levélben leírt hiányosságokat észlelték a munkatársak is. Többször jelezték – írásban – a leírt problémákat. A válaszádig az egyik TL Ház mosdójának javítására kaptak engedélyt a fenntartótól, ez jelenleg folyamatban van.

Szervezés alatt áll a tv és az internet bekötése is. A szemét tárolására egy 1000 literes kuka a lakók beköltözése után pár nappal már rendelkezésre állt.

A rossz minőségű külső térburkolat garanciális javítása a következő megoldásra váró feladat. A szennyes megfelelő tárolása és a higiéniai feltételek biztosítva vannak az épületben, 12 lakónak 3 db akadálymentes fürdőszoba áll rendelkezésre.

A fenntartó felé jelezte az intézmény, hogy a teraszra vezető ajtók a magas küszöb miatt kerekesszékekkel nem használhatóak és a látásfogyatékosokkal élő lakók számára balesetveszélyes. Amíg a cserére sor kerül, addig a hátsó kijáratot lehet akadálymentesen használni.

A Támogató Szolgáltatás gépkocsija biztosítja a lakók szállítását, kísérését. Az esetfelelős felkészítette őket a biztonságos közlekedésre. Amikor már önállóan mentek dolgozni, akkor is együtt ment a látásfogyatékosokkal élő lakó a látó lakóval, egymást segítve. Ettől függetlenül a látogató szolgáltatás keretében folyamatosan biztosítják a szállítást és a személyi segítséget.

Az épület kialakításánál figyelembe vették a vak, látássérült és mozgásfogyatékos személyek szempontjait. Az engedélyezési folyamat során rehabilitációs szakmérnök javaslatára a nagyméretű nyílászárókat biztonsági fóliával látták el, továbbá az épületen belül a látásfogyatékos személyek könnyebben történő eligazodása érdekében Braille írás használatával tájékoztatókat helyeztek el. A használati tárgyak elhelyezésénél is figyelembe vették a lakók szempontjait.

A tervezési, kivitelezési és engedélyeztetési folyamat során közreműködött rehabilitációs környezettervező szakmérnök.

Az épület megfelel az OTÉK 50. § (3) bekezdésében rögzítetteknek, tekintettel arra, hogy a Vas Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztálya VA/ETDR-EOF/1360-25/2020. iktatószámú határozatával az épület használatbavételi engedélyét megadta.”

A 9700 Szombathely, Gagarin utca 5. szám alatt található fogyatékosokkal élő személyek és pszichiátriai betegek nappali ellátását a székhelyintézmény területén alakították ki. Itt található 2 külön klubszoba, mozgáskorlátozott személyek számára mosdó, pihenőszoba, étkező, és egy nagy rendezett park. A nappali ellátás helyszínei akadálymentesen megközelíthetőek. A támogatott lakhatási helyszínekről igény esetén az intézmény saját tulajdonú kisbuszával szállítják a lakókat a nappali ellátásra. A nappali ellátás tárgyi körülményei megfelelnek az SzCsM rendelet előírásainak, így rendelkezik az előírások szerinti közösségi együttlétre, pihenésre, személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására, illetve étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására szolgáló, valamint a személyzet tartózkodására szolgáló iroda helyiségekkel.⁴

4.4. A támogatott lakhatás szolgáltatási elemei

Az Intézmény, a támogatott lakhatás keretében az SzCsM rendeletben foglaltak alapján⁵ gondoskodik a fogyatékosokkal élő személyek, illetve a pszichiátriai betegek részére

- a) a lakhatási szolgáltatás,
- b) az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett életvitel,
- c) a közszolgáltatások és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások igénybevételében való segítségnyújtás,

⁴ SzCsM rendelet 75. § (1) és (2) bekezdése

⁵ Szocvtv. 75. § (1) bekezdése alapján

- d) az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén a felügyelet, az étkezés, a gondozás, a készségfejlesztés, tanácsadás, pedagógiai segítségnyújtás, gyógypedagógiai segítségnyújtás, szállítás, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatásról.

A támogatott lakhatás 24 órás elérhetőséget biztosít, felügyeletet szükség szerint, szem előtt tartva a hétköznapi életfeltételek megteremtését, melyek a társadalom megszokott feltételeinek és életmódjának a lehető legteljesebb mértékben megfelelnek.

A rendelkezésre bocsátott dokumentumok⁶ szerint a komplex szükségletfelmérés eredményei és tartalma alapján a támogatott lakhatást igénybe vevő részére az intézmény *egyévre szabott szolgáltatási tervet* készít. A lakók számára az intézmény biztosítja a rendszeres napirendet, heti rendet, a tevékenységekre, ünnepekre való felkészülést. A támogatott lakhatásban élők részére a napi háromszori étkezés lehetősége biztosított. Az Intézmény az étkeztetést erre vonatkozó igény esetén a székhelyen található konyháról biztosítja és kisbusszal szállítja az ételt a támogatott lakhatások helyszíneire, amely során a lakók életkori sajátosságait, az orvosi javaslatnak megfelelő speciális értrendet, diétát figyelembe veszik. A lakók azonban maguk is készíthetnek ételeket saját pénzből finanszírozva, az otthonok konyháján. A lakók az étel elkészítésekor szükség esetén a jelen lévő munkatársak segítségét is igénybe vehetik, különös tekintettel arra, hogy a támogatott lakhatásba csak néhány hónapja beköltözött súlyos látássérült lakók számára az önállóan történő főzés még sok esetben különös nehézséget jelent.

Az intézmény az egészségügyi ellátás keretében gondoskodik a lakók szakorvosi, sürgősségi, kórházi ellátáshoz történő hozzáférhetőségéről, valamint a gyógyászati segédeszközök biztosításáról.⁷ A háziorvosi, szakorvosi ellátást jellemzően a lakóhely szerint illetékes egészségügyi szolgáltatónál veszik igénybe.

A rendelkezésre bocsátott dokumentumok szerint a TV és internetelőfizetést a támogatott lakhatás biztosítja az igénybevevők részére. A TV és internetszolgáltatás kiépítése a TL házakban a vizsgálat időpontjában már folyamatban volt. Az igénybevevők által behozott és a lakószobában elhelyezett TV-hez kapcsolódó szolgáltatás, valamint a lakók saját telefon előfizetését a lakók maguk fizetik. A helyszíni vizsgálat alkalmával a „Fecske Otthon” látássérült lakói a közös helyiségben rádiót hallgattak és beszélgettek, míg a „Gólya Otthon” lakói DVD lemezről filmet néztek és beszélgettek. A TV és internetelőfizetés hiányát a „Fecske Otthon” fiatalabb korosztályhoz tartozó lakói kifogásolták, a „Gólya Otthon” idősebb lakói az ellátás színvonalával teljeskörűen elégettek voltak. A nappali ellátás keretében (a klubszobában, valamint az étkező helyiségben) a TV szolgáltatás az ellátást igénybe vevők számára korlátlanul rendelkezésre áll.

A lakószobák egy, illetve kettő ágyasak. Az Együttélés Szabályai szerint a lakó kifejezheti kérését azzal kapcsolatosan, hogy kivel szeretne egy szobában lakni. Az intézmény dolgozói az elhelyezésre irányuló igényeket a lehetőségekhez képest figyelembe veszik. Az intézmény a tartós párkapcsolatban, házasságban élőknek lehetőséget biztosít az együttélésre, megfelelő körülményeket teremtve számukra. Erre vonatkozó igény esetén a közös szobába költözésre van lehetőség.

A támogatott lakhatás szolgáltatás biztosítja igénybevevői számára a nappali és éjszakai tartózkodásra, pihenésre és a tisztálkodásra szolgáló helyiségeket, valamint a közös helyiségek igénybevételének lehetőségét. Minden lakó saját maga – a képességei szerint igényelt segítségnyújtás mellett – látja el a saját környezetében lévő takarítási, mosási, rendtartási feladatokat. A lakószobákra vonatkozó háztartási tevékenységek beosztását a lakószobában együtt élők határozzák meg attól függően, hogy képességeitől függően ki milyen feladatot tud és akar elvégezni. Vitás esetekben a lakók az esetfelelőshöz fordulnak.

⁶ Együttélés Szabályai

⁷ SzCsM rendelet 110/I. § (1) és (2) bekezdései alapján

A segítő/gondozó szükség szerinti segítséget nyújt a helyiségek tisztán tartásának megszervezésében és megvalósításában. A közös helyiségeket és a magántereket minden lakó köteles képességeinek megfelelően tisztán és rendben tartani.

Az otthonokban is kihelyezett és a lakókkal az intézménybe való felvételkor megismertetett Együttélés Szabályai szerint az igénybevevő panaszait, kéréseit a vele közvetlen kapcsolatban álló munkatárs felé jelezheti, aki a problémát mérlegelve igyekszik az esetet megoldani, vagy jelzi a problémát az *esetfelelősnek*. Amennyiben az esetfelelős nem tudja rövid úton rendezni a panaszt, jelzi azt a telephelyvezetőnek vagy az intézményvezetőnek, aki részletesen kivizsgálja az esetet. A telephelyvezető, illetve az intézményvezető megoldási lehetőségeket javasol, segít a legmegfelelőbb javaslat kiválasztásában, és azok hatékonyságát ellenőrzi. Az igénybevevő jogainak sérelme esetén közvetlenül az *intézményvezetőnek* is jelezheti panaszát. Az intézményvezető 15 napon belül köteles írásban értesíteni a panasztevő lakót a vizsgálat eredményéről. Amennyiben az intézményvezető határidőben nem vizsgálja ki a panaszt, vagy az igénybevevő nem ért egyet az intézkedéssel, úgy a *fenntartóhoz* fordulhat jogorvoslatért. Az ellátást igénybevevő panaszával az *ellátottjogi képviselőhöz* is fordulhat, akinek elérhetőségei kifüggesztésre kerülnek a faliújságra. A támogatott lakhatás igénybevevőinek *Lakógyűlése* minden hónapban megtartásra kerül.

A helyszíni vizsgálat során kapott tájékoztatás szerint a fogyatékosággal élő személyek támogatott lakhatás szolgáltatást igénybe vevő lakók közül több személy a FŐKEFE Közhasznú Nonprofit Kft. által szervezett *fejlesztő foglalkoztatásban* vesz részt, ahol betanított munkát végeznek, a munkahelyükre önállóan közlekednek.

Az intézmény szabadidős programokat, közösségi rendezvényeket szervez az ellátottak számára. Így többek között városi kulturális intézmények, szervezett programok, események látogatására (pl. könyvtár, művelődési ház, múzeum), vallási és nemzeti események, ünnepnapok közös ünneplésére, kirándulások, sportprogramok, diákok bevonásával integrált érzékenyítő programok szervezésre (pl.: hulladékgyűjtés), más fogyatékos embereket segítő szervezetekkel közös találkozók lebonyolítására kerül sor.

5. A vizsgálat megállapításai

5.1. A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztos feladat- és hatáskörét, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságait az Ajbt. határozza meg.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdés 1) pontja alapján az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint *közszolgáltatást végző szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár* (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Intézmény közszolgáltatást végző szervnek tekintendő, így a működése vizsgálatára az alapvető jogok biztosának hatásköre kiterjed.

Az Ajbt. 39/O. § (1) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztos a *fogyatékoságügyi független mechanizmussal kapcsolatos feladatainak* teljesítése érdekében rendszeresen vizsgálja – a 18. § (1)-(7) bekezdésére tekintet nélkül, beadvány és felmerült visszásság hiányában is – a fogyatékosággal élő személyek jogainak a Fogyatékoságügyi Egyezmény előírásainak való megfelelés szerinti érvényesülését.

Ezen felül az Ajbt. 39/O. § (2) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a 18. § (4) bekezdésében meghatározottakon túlmenően természetes személy alapvető jogával kapcsolatos visszásság megszüntetése érdekében hivatalból eljárást folytat, ha a fogyatékossgal élő személy nem képes jogai védelmében fellépni vagy beadvány benyújtása aránytalan nehézséget jelentene számára.

5.2. Az alapvető jogok és alkotmányos elvek tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az alapvető jogok biztosa következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes alapjogi tesztekre.

5.2.1. A jogállamiság elve

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata⁸ alapján ennek a jogállami minőségnek nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Az Alkotmánybíróság által gyakran hivatkozott tétel, hogy a jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.

5.2.2. A nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangja

Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése értelmében Magyarországnak a nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítania kell a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját, jelen esetben azt, hogy a magyar jogi szabályozás megfeleljen a CRPD által felállított és az ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogainak Bizottsága (a továbbiakban: CRPD Bizottság) által jelzett kötelezettségeknek. Ebbe nemcsak az tartozik bele értelemszerűen, hogy a jogrendszerben nem maradhatnak olyan szabályok, amelyek nem egyeztethetőek össze a CRPD rendelkezéseivel, hanem az is, hogy ahol szükséges, ott a jogalkotó érdemi és hatékony lépéseket tegyen a hiányzó szabályozás megalkotása érdekében.

A CRPD 4. cikk 1., 2. és 4. pontjai a következők szerint rendelkeznek az általános kötelezettségekről:

„1. A részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy biztosítják és elősegítik valamennyi alapvető emberi jog és szabadság teljes megvalósulását valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, a fogyatékossgal alapján történő bármiféle hátrányos megkülönböztetés nélkül. Ennek érdekében a részes államok vállalják, hogy:

a) meghoznak minden megfelelő jogalkotási, közigazgatási és egyéb intézkedést a jelen Egyezményben foglalt jogok végrehajtása érdekében;

b) megtesznek minden megfelelő intézkedést, ideértve a jogalkotási lépéseket a fogyatékossgal élő személyek hátrányos megkülönböztetését tartalmazó törvények, rendelkezések, szokások és gyakorlat módosítása vagy eltörlése érdekében;

c) figyelembe veszik a fogyatékossgal élő személyek emberi jogainak védelmét és előmozdítását valamennyi politika és program során;

⁸ 34/2014 (XI. 4.) AB határozat, Indokolás [116], [120]; 20/2020. (VIII. 4.) AB határozat, Indokolás [67]

d) tartózkodnak minden olyan cselekedetben és gyakorlatban való részvételtől, amely nem összeegyeztethető a jelen Egyezményvel, és biztosítják, hogy a hatóságok és közintézmények a jelen Egyezményvel összhangban tevékenykedjenek;

e) minden megfelelő intézkedést meghoznak bármely személy, intézmény vagy magánvállalkozás által a fogyatékoság alapján történő hátrányos megkülönböztetés felszámolása érdekében. [...]

2. Tekintettel a gazdasági, társadalmi és kulturális jogokra minden részes állam vállalja, hogy a rendelkezésre álló erőforrásai felső határáig, és szükség esetén, a nemzetközi együttműködés keretében, intézkedéseket tesz e jogok teljes megvalósításának fokozatosan történő elérése érdekében, fenntartás nélkül, a nemzetközi joggal összhangban, a jelen Egyezményben foglalt kötelezettségek haladéktalan alkalmazására [...].

4. A jelen Egyezményben semmi nem értelmezhető úgy, mint ami befolyásolja a részes állam jogának, vagy az adott részes állam vonatkozásában hatályos nemzetközi jognak a fogyatékosággal élő személyek jogainak hatékonyabb szabályozását biztosító rendelkezéseit.

A jelen Egyezményben részes államok joga, szerződésai, szabályozása vagy szokásai által elismert, vagy tartalmazott emberi jogok és alapvető szabadságok nem korlátozhatók vagy csorbíthatók arra hivatkozással, hogy a jelen Egyezmény az adott jogokat vagy szabadságokat nem, vagy csak kisebb mértékben ismeri el [...].”

A CRPD 1. cikke értelmében „A jelen Egyezmény célja valamennyi emberi jog és alapvető szabadság teljes és egyenlő gyakorlásának előmozdítása, védelme és biztosítása valamennyi fogyatékosággal élő személy számára, és a velük született méltóság tiszteletben tartásának előmozdítása.” A CRPD alapelvei között elsőként említi továbbá, hogy a fogyatékosággal élő személyeket is megilleti a veleszületett méltóság, az egyéni autonómia tisztelete, beleértve a saját döntés meghozatalának szabadságát és a személyek függetlenségét.⁹ Ebből következően a jelentés tartalmában az emberi méltóság alapjogi védelmének primátusából vezeti le a fogyatékosággal élő személyeket megillető további és felhívott alapjogok érvényesülésének problémáit.

5.2.3. Az emberi méltósághoz való jog

Az Alaptörvény II. cikke alapján az emberi méltóság sérthetetlen, minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. A fentiekben túl a CRPD 3. cikke alapelveként deklarálja a veleszületett méltóság elvét és annak tiszteletben tartását.

5.2.4. A hátrányos megkülönböztetés tilalma, a fogyatékosággal élők védelme

Az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése tartalmazza a diszkrimináció tilalmát, mely szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdése szerint Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése rögzíti, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékosággal élőket. Az Alaptörvény tehát az időseket és a fogyatékosággal élőket gondoskodásra szoruló és külön védelmet igénylő csoportként emeli ki.

⁹ CRPD 3. cikk a) pont

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített a hátrányos megkülönböztetés általános tilalma alóli kivételt jelent az Alaptörvény idézett rendelkezése, amelyek alapján Magyarország az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedéseket is tesz. E rendelkezés értelmében az egyenlőség tartalmi megvalósulását szolgáló, az esélyegyenlőtlenség felszámolása érdekében tett pozitív megkülönböztetés megengedett.

Az esélyegyenlőség elősegítése az állam részéről egy jogi lehetőséget biztosít, ugyanakkor bizonyos, valamely tulajdonságuk (pl. életkor, betegség, testi fogyatékoság) okán sajátos, kiszolgáltatottabb helyzetük miatt objektíve hátrányba kerülő személyek csoportjainál az állami beavatkozás *nem fakultatív feladat*: az állam köteles hatékony lépéseket tenni az eredendően, súlyosan egyenlőtlen helyzet felszámolására.

Az Alaptörvény mellett a CRPD preambuluma is kimondja, hogy *bárkinek a fogyatékoság alapján történő hátrányos megkülönböztetése az emberi személy veleszületett méltóságának és értékének megsértése*. A CRPD 4. cikk 1-2. pontja szerint a részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy biztosítják és elősegítik valamennyi alapvető emberi jog és szabadság teljes megvalósulását valamennyi fogyatékosággal élő személy számára, a fogyatékoság alapján történő bármiféle hátrányos megkülönböztetés nélkül. A CRPD 5. cikke deklarálja továbbá, hogy *a törvény előtt minden személy egyenlő, és mindenféle hátrányos megkülönböztetés nélkül jogosult a törvények által nyújtott védelemre és kedvezményre*.

5.3. Az ügy érdemében

A fogyatékoságügyi független mechanizmus keretében folytatott eljárás, annak keretében pedig a helyszíni vizsgálat célja az Intézmény működésének megismerése, alapvető jogi szempontú vizsgálata, valamint az Intézmény működésével kapcsolatban érkezett egyéni panaszbeadványban sérelmezett körülmények vizsgálata volt.

5.3.1. A fogyatékosággal élő személyek önálló életvitelhez, közösségbe való befogadáshoz való joga

A fogyatékoságügyi független mechanizmus helyszíni vizsgálatának célja az Intézmény működésének megismerése és alapvető, emberi jogi szempontú monitorozása volt. Amint azt valamennyi fogyatékosággal élő személyek alapvető jogait érintő ombudsmani jelentés kiemeli, a Fot. legfontosabb elve szerint az államnak, a társadalom szervezeteinek és tagjainak oly módon kell tevékenységüket végezni, hogy az ne okozhasson olyan károsodást, amely fogyatékoság kialakulásához vezet, illetve *olyan körülményeket kell létrehozni, amelyben a fogyatékos emberek képesek lesznek teljesebb életre és a fogyatékoságukból fakadó terheik csökkenthetőek*.¹⁰

A tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, és figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek, a bárki által igénybe vehető lehetőségekkel csak különleges megoldások alkalmazása esetén élhetnek. A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.¹¹ Az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkorai lehetőségeivel összhangban.¹²

¹⁰ Fot. 2. § (1) bekezdés

¹¹ Fot. 2. § (3)-(4) bekezdés

¹² Fot. 2. § (5) bekezdés

A CRPD önálló életvitelről és a közösségbe való befogadásról szóló 19. cikke rögzíti, az Egyezményben részes államok elismerik *a fogyatékossgal élő személyek egyenlő jogát a közösségben való élethez és másokkal egyenlő szabad döntéshez való jogát*; minden szükséges és hatékony intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek *teljes mértékben élvezhessék e jogaikat és a teljes közösségi befogadást és részvételt*, beleértve a következők biztosítását:

a) a fogyatékossgal élő személyeknek *másokkal azonos alapon lehetőségük van lakóhelyüknek és annak megválasztására, hogy hol és kivel élnek együtt, és nem kötelezhetőek bizonyos megszabott körülmények között élni*;

b) a fogyatékossgal élő személyek számára *hozzáférési lehetőséget biztosítanak többféle otthoni, intézményi és egyéb közösségi támogató szolgálathoz, beleértve azt a személyes segítséget, mely a közösségben éléshez és a közösségbe történő beilleszkedéshez, valamint a közösségtől való elszigetelődés és kirekesztődés megelőzése céljából* szükséges.

A Fot. 17. §-a kimondja, hogy a fogyatékos személynek joga van a fogyatékossgának, személyes körülményeinek megfelelő – családi, lakóotthoni, intézményi – lakhatási forma megválasztásához., egyben rögzíti, hogy a kiváltást a CRPD 19. cikkében meghatározottak figyelembevételével kell végrehajtani.

A CRPD önálló életvitelről és a közösségbe való befogadásról szóló 19. cikke rögzíti, az Egyezményben részes államok elismerik *a fogyatékossgal élő személyek egyenlő jogát a közösségben való élethez és másokkal egyenlő szabad döntéshez való jogát*; minden szükséges és hatékony intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek *teljes mértékben élvezhessék e jogaikat és a teljes közösségi befogadást és részvételt*, beleértve a következők biztosítását:

a) a fogyatékossgal élő személyeknek *másokkal azonos alapon lehetőségük van lakóhelyüknek és annak megválasztására, hogy hol és kivel élnek együtt, és nem kötelezhetőek bizonyos megszabott körülmények között élni*;

b) a fogyatékossgal élő személyek számára *hozzáférési lehetőséget biztosítanak többféle otthoni, intézményi és egyéb közösségi támogató szolgálathoz, beleértve azt a személyes segítséget, mely a közösségben éléshez és a közösségbe történő beilleszkedéshez, valamint a közösségtől való elszigetelődés és kirekesztődés megelőzése céljából* szükséges.

A Fot. 17. §-a kimondja, hogy a fogyatékos személynek joga van a fogyatékossgának, személyes körülményeinek megfelelő – családi, lakóotthoni, intézményi – lakhatási forma megválasztásához., egyben rögzíti, hogy a szociális intézményi férőhely kiváltást a CRPD 19. cikkében meghatározottak figyelembevételével kell végrehajtani.

Az OFP Lakhatás címszóval ellátott 7.7.2. alpontja szerint a fogyatékos személyek lakhatásával kapcsolatos döntések és programok tervezése és végrehajtása során különös súllyal kell figyelembe venni az önrendelkezés és a társadalmi integráció alapelvét.

A fogyatékos személyek nagylétszámú bentlakásos intézményei kiváltásáról szóló kormányzati stratégia¹³ alapján hangsúly kell fektetni a kiváltással érintett személyek és intézmények felkészítésére, tájékoztatására, támogatására, egyebek mellett a kiváltást támogató mentorhálózat bővítése útján.

A támogatott lakhatás a nagy létszámú bentlakásos intézmények férőhelykiváltási programjának részeként, új szolgáltatásként jelent meg 2012-ben a Szocvtv.-ben. A Szocvtv. 75. § (1) bekezdése értelmében támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek – ide nem értve a demens személyeket – és a szenvedélybetegek részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja a lakhatási szolgáltatást; az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében a mentálhigiénés, szociális

¹³ 1295/2019. (V. 27.) Korm. határozat a fogyatékossgal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2019-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepcióról

munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett esetvitelt; a közszolgáltatások és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások igénybevételeiben való segítségnyújtást; az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén a felügyeletet, az étkeztetést, a gondozást, a készségfejlesztést, a tanácsadást, a pedagógiai segítségnyújtást, a gyógypedagógiai segítségnyújtást, a szállítást, a háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtást. A SzCsM rendelet pedig rendelkezik a támogatott lakhatás részletszabályairól¹⁴.

A vizsgálat feltárta, hogy az Intézmény férőhelyeinek teljes kiváltása valósult meg egy 2017-ben indult projekt keretében, ennek köszönhetően a székhelyintézményből valamennyi fogyatékossgal élő személy és pszichiátriai beteg 2023. júliusában támogatott lakhatásba költözött. A kitagolás során az Intézmény figyelembe vette azokat a lakók részéről érkező kéréseket is, hogy idős életkoruk és egészségi állapotuk miatt továbbra is ápoló-gondozó otthoni ellátásban maradhassanak. *Az intézményi férőhely kiváltás keretében, a kiköltözést megelőzően a lakók 120 órás felkészítésen vettek részt. A lakók az együttélésük szabályait maguk alkotják meg.*

A megvalósult támogatott lakhatás keretében a lakók kifejezhetik kérésüket azzal kapcsolatban, hogy kivel szeretne egy szobában lakni, az intézmény ezen elhelyezésre irányuló igényeket a lehetőségekhez képest figyelembe veszi.

A rendelkezésre bocsátott dokumentumok szerint az Intézmény igény esetén gondoskodik a lakók étkeztetéséről, szállításáról, kísérést és a személyi segítséget biztosít. Az Intézmény az egészségügyi ellátás keretében gondoskodik a lakók szakorvosi, sürgősségi, kórházi ellátáshoz történő hozzáférhetőségéről.

A panaszkezelési mechanizmus rendezett.

A lakók, képességeik szerint, maguk látják el a saját környezetükben lévő takarítási, mosási, rendtartási feladatokat.

A lakók számára biztosított a fejlesztő foglalkoztatásban történő részvétel lehetősége. Az intézmény továbbá szabadidős programokat, közösségi rendezvényeket szervez az ellátottak számára.

A vizsgálat feltárta továbbá, hogy az intézmény, mind a támogatott lakhatás, mind a hozzájuk kapcsolódó nappali ellátás szolgáltatás vonatkozásában teljesíti az SzCsM rendelet 2. számú mellékletében rögzített szakmai létszámnorma előírásokat.

5.3.2. Az egyéni beadványban előadott körülmények vonatkozásában

A vizsgálat megállapította, hogy az egyéni panaszbeadványban előadott sérelmes ellátási körülmények¹⁵ orvoslásához szükséges intézkedéseket az intézmény megtette.

A vizsgálat eredménye szerint az épületek akadálymentesen megközelíthetőek, az épületek bejárati ajtaja, a mosdó helyiségek, a lakószobák ajtajai akadálymentesítettek, a közlekedők szélesek, a nagyméretű nyílászárókat biztonsági fóliával látták el, az épületen belül a látásfogyatékossgal élő személyek könnyebb eligazodása érdekében Braille írás használatával tájékoztatókat helyeztek ki¹⁶, a használati tárgyak elhelyezésénél is figyelembe vették a fogyatékossgal élő személyek (vak és látássérült személyek) szempontjait.

¹⁴ SzCsM rendelet 8. cím 110/A.§ - 110/I.§ Támogatott lakhatás

¹⁵ A Szombathely, Szőlős utca 9. szám alatt található támogatott lakhatás helyéül szolgáló épületben nincs tv, nincs internet szolgáltatás, a mosdókban nem működnek rendesen a lefolyók, a küszöbök nem akadálymentesek, rosszul vannak letéve a burkoló lapok a teraszon és a házon belül, nincsenek szúnyoghálók, a szemetet a ház mellett tárolják zsákokban kuka nélkül, a szennyes ruhát a szobákban kell tárolni. A ház a városban forgalmas helyen van, így a közlekedés életveszélyes.

¹⁶ SzCsM rendelet 100. § (1) bekezdés a) pontja szerint

Az épületekben a higiéniai feltételeket biztosítják, 12 lakónak 3 db akadálymentes fürdőszoba áll rendelkezésére.

A tervezési, kivitelezési és engedélyeztetési folyamat során közreműködött rehabilitációs környezettervező szakmérnök. Az épületek – tekintettel arra, hogy az panaszbeadványban sérelmezett körülmények orvoslását célzó intézkedések megtörténtek – megfelelnek az OTÉK 50.§ (3) bekezdésében rögzítetteknek, a Vas Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztálya VA/ETDR-EOF/1360-25/2020. iktatószámú határozatával az épület használatbavételi engedélyét megadta.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az Intézmény a támogatott lakhatás szolgáltatást, az SzCsM rendelet 110/E.§ - 110/F.§ szakaszaiban rögzített tárgyi követelmények figyelembevételével biztosítja.

A székhelyintézményben kialakított nappali ellátás helyszínei akadálymentesen megközelíthetőek. A nappali ellátás tárgyi körülményei megfelelnek az SzCsM rendelet vonatkozó előírásainak. Az Intézmény által működtetett Támogató Szolgáltatás gépkocsija biztosítja igény esetén a lakók szállítását, kísérését, ezzel megelőzve az egyes lakók számára veszélyes a közlekedési helyzeteket.

6. Összegzés

A rendelkezésre bocsátott dokumentumok, a helyszíni vizsgálat tapasztalatai, valamint az intézményvezető tájékoztatása alapján – figyelembe véve azt a körülményt is, hogy az Intézmény a panaszbeadványában előadott sérelmes körülmények orvoslásához szükséges intézkedéseket megtette – összességében megállapítható, hogy a határozatlan idejű szolgáltatói nyilvántartási bejegyzéssel rendelkező Intézmény által biztosított támogatott lakhatás, illetve nappali ellátás szolgáltatás a működés személyi feltételei, tárgyi feltételek¹⁷, valamint a nyújtott szolgáltatási elemek vonatkozásában megfelel a Szocvtv.-ben és az SzCsM rendeletben rögzített jogszabályi előírásoknak.

Az egyéni panaszbeadványban foglalt, a kitagolás megvalósulását közvetlenül követő, kezdeti időszakban előállt sérelmes ellátási körülmények orvoslásához szükséges intézkedéseket az Intézmény időközben megtette.

Mindezek alapján, az Intézmény működésével kapcsolatban alapvető joggal összefüggő visszasság gyanúja nem merült fel, így azzal kapcsolatos megállapítást és további intézkedést nem teszek.

Budapest, 2025. december 15.

Dr. Juhász Imre

¹⁷ SzCsM rendelet 75. § (1) és (2) bekezdései, valamint a 110/E. § alapján